

FILM UPÍR NOSFERATU ZO SLOVENSKA NA MFF V BERLÍNE(7. február 2003)

V termíne od 6. do 16. februára 2003 sa koná jeden z každoročných filmových sviatkov – MFF v Berlíne. Na 53. Berlinale 2003 sa v berlínskom Filmmuseu (Deutsche Kinemathek) uskutoční aj retrospektíva filmov režiséra F. W. Murnaua. Jej súčasťou budú aj tri projekcie filmu *Upír Nosferatu* (1922), z ktorého 30 percent exteriérov sa nakrúcalo na Slovensku. Odborné uvedenie filmu v Berlíne zabezpečí Slovenský filmový ústav (SFÚ).

Film **Upír Nosferatu**, ktorý vznikol na základe knihy *Dracula* Brama Stokera, sa nakrúcal na Slovensku, konkrétne na Oravskom zámku a v jeho okolí, vo Vysokých Tatrách, na hrade Strečno, pri rieke Váh, vo Vrátnej doline, Dolnom Kubíne a na Oravskom Podzámku. Vyplýva to zo skúmania, ktorý v SFÚ realizoval Štefan Vraštiak, vedúci oddelenia videotéky a osvetovo-výchovných činností. V prezentačnom materiále k uvedeniu filmu **Upír Nosferatu** na festivale v Berlíne uvádza, že „v roku 1921 na Slovensku nakrúcali exteriéry k svojim filmom dvaja režiséri – nemecký režisér W. F. Murnau – *Upír Nosferatu* a anglický režisér Harley Knoles – *The Bohemian Girl* (okolie Bratislavy, pohľady na Bratislavský hrad). (...) Už koncom 50-tych rokov robil Ivan Rumanovský, zakladateľ slovenského filmového archívu (1958) vo vtedajšej Ústrednej požičovni filmov v Bratislave výskum o nakrúcaní filmu *Upír Nosferatu*. Premietal ho hluchonemým a tí potvrdili, že naturščici hovorili pred kamerou po slovensky (podľa pohybu úst). Rumanovský píše o tom už vo svojich Kapitolkách z dejín nemého filmu na Slovensku vo *Filme a divadle* (1957-1958). Vo filme, ktorý sa nakrúcal na Oravskom zámku a v okolí, Vysokých Tatrách, na hrade Strečno a v okolí rieky Váh, sú pohľady na Oravský zámok vo veľkom celku, vchod do hradu, nádvorie hradu, hradné komnaty, aj v scéne sedliackej krčmy hovoria naturščici po slovensky. Vo filme sú pohľady na slovenskú krajinu, prírodné scenérie, rieka Váh, kaplnka ap. Podľa Rumanovského až 32 percent exteriérov filmu sa nakrútilo na Slovensku. Kočiša s konským záprahom hral Jozef Sárený z Dolného Kubína, rekvizity pre film vyrábala Ladislav Nerer, taktiež z Dolného Kubína. Oravský zámok predstavoval karpatské transylvánske sídlo grófa Orlaca – *Draculu*. Slovensko bolo pre nemeckých filmárov dostupnejšie, ako rumunské transylvánske Karpaty. Bohužiaľ v titulkoch filmu sa nepíše, kde sa exteriéry filmu nakrúcali. F. F. Coppola, ktorý nakrútil v roku 1992 film *Dracula*, povedal, že práve Murnauov film najlepšie vystihuje Stokerovu predlohu a že práve týmto filmom sa nechal inšpirovať, pretože je najvernejším prepisom jeho predlohy.“

Ako Štefan Vraštiak v texte pokračuje „v 20-tych rokoch sa na Slovensku takmer nefilmovalo. V období nemého filmu prichádzali na Slovensko nielen české, ale aj zahraničné filmové štáby, ktorých lákala slovenská príroda a nakrúcali tu exteriéry svojich filmov. Po stopách Murnaua a nakrúcaní jeho filmu na Slovensku sa vydali v 90-tych rokoch minulého storočia španielski dokumentaristi a nakrútili televízny seriál, ktorý vysielalo aj Arte. Cestu štábu organizovalo MK SR a SFÚ Bratislava.

spracované podľa prezentačného materiálu autora Mgr. Štefana Vraštiaka o filme *Upír Nosferatu* na 53. Berlinale 2003

kontakt: Simona Nôtová-Tušerová, tel.: 02/52 73 32 12, 57 10 15 25, fax: 02/52 73 32 14, e-mail: filmsk@sfu.sk